

Tervetuloa varhaiskasvatukseen

OPAS HUOLTAJILLE

Valkeakosken kaupungin
varhaiskasvatuspalvelut

Opas löytyy osoitteesta:

<https://www.valkeakoski.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/>

Sisältö

- 1 Tervetuloa varhaiskasvatukseen Valkeakoskelle..... s. 1
- 2 Mitä varhaiskasvatus on? ..... s. 2
- 3 Varhaiskasvatuksen aloittaminen ..... s. 3
- 4 Kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyö..... s. 5
- 5 Ruokailu ..... s. 6
- 6 Päiväunet ja lepo varhaiskasvatuksessa ..... s. 7
- 7 Kieli- ja kulttuuri..... s. 8
- 8 Liikkuva arki..... s. 9
- 9 Taide- ja kulttuurikasvatus..... s. 10
- 10 Katsomuskasvatus ..... s. 11
- 11 Suositus digiajan käytöstä ..... s. 12
- 12 Varhaiskasvatuksesta esiopetukseen..... s. 13
- 13 Tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa..... s. 14
- 14 Epäkohdasta ilmoittaminen ..... s. 15
- 15 Päiväkodit ja yhteystiedot..... s. 16

1 Tervetuloa varhaiskasvatukseen Valkeakoskelle

Toivotamme lapsenne tervetulleeksi varhaiskasvatukseen. Tähän oppaaseen on koottu tietoa varhaiskasvatukseen liittyvistä asioista ja kysymyksistä, joita uuden elämänvaiheen alkaessa varmastikin nousee esille.

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on jännittävää niin lapselle, vanhemmille kuin lapsenne ryhmän työntekijöille. Lapsenne varhaiskasvatuspaikka järjestää lapselle ja hänen huoltajalleen tutustumisen ennen varhaiskasvatuksen alkua. Kotona on hyvä valmistautua varhaiskasvatuksen aloittamiseen:

- Rauhoittamalla arki ja yrittämällä välttää muita suuria muutoksia samaan aikaan päiväkodin aloittamisen kanssa
- Valmistautumalla uuteen ja totuttelemalla eronhetkeen
- Tutustumalla varhaiskasvatuspaikkaan ennakkoon

Pienten lasten varhaiskasvatuksen alkuvaiheessa on tärkeää, että yhteistyö kodin ja varhaiskasvatuksen välillä käynnistyy mutkattomasti ja sujuvasti. Huoltajilla on lapsen ensisijainen kasvatusvastuu ja varhaiskasvatus haluaa tukea tätä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Olkaa rohkeasti yhteydessä lapsenne varhaiskasvatuspaikkaan ja lapsiryhmän työntekijöihin. Hoidamme lapsen asioita aina luottamuksellisesti.

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Lapset oppivat parhaiten voidessaan hyvin ja kokiessaan olonsa turvalliseksi. Varhaiskasvatuksessa luodaan aikuisten ja lapsen välille lämmin vuorovaikutus ja hyväksyntä. Lapsiryhmän ilmapiiri tukee osaltaan lapsen taitojen kehittymistä. Vertaisryhmä ja kokemus yhteisöön kuulumisesta ovat lapsen oppimisen ja osallisuuden kannalta keskeisiä.

Oikeus leikkiä, oivaltaa ja olla osallinen

Lapsia kiinnostava, tavoitteellinen ja sopivasti haastava toiminta innostaa oppimaan lisää ja edistää lapsen kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa ymmärretään leikin merkitys lapselle sekä sen pedagogiset mahdollisuudet. Lapsilla on omia ajatuksia ja mielipiteitä, joita varhaiskasvatuksessa kuullaan. Ennen kaikkea varhaiskasvatus antaa lapselle mahdollisuuden tulla ymmärretyksi ja hyväksytyksi omana itsenään.

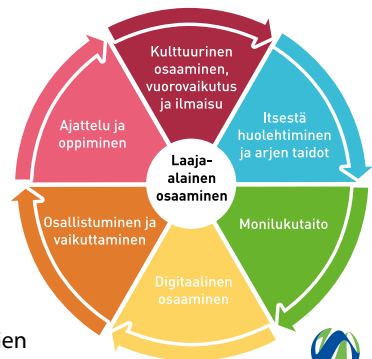
Varhaiskasvatuksessa opitaan monia taitoja

Lasta tuetaan vertaisryhmässä muun muassa

- Sosiaalisten- ja tunnetaitojen harjoitteluun
- Kielen ja kommunikoinnin kehittymiseen
- Matemaattiseen ajatteluun
- Leikkiin
- Aktiiviseen liikkumiseen
- Kulttuuritietoisuuteen

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan laaja-alaista osaamista

Laaja-alainen osaaminen tarkoittaa taitoja, joita lapset tarvitsevat arjessa ja elämässä. Näihin kuuluvat esimerkiksi monilukutaito, itsestä huolehtiminen ja muut käytännön taidot. Laaja-alainen osaaminen sisältää myös kulttuurisen ymmärryksen, vuorovaikutustaidot ja digitaalisen osaamisen. Hyvä varhaiskasvatus antaa vahvan pohjan näiden taitojen kehittymiselle.

Suunnitelmat ohjaavat toimintaa

Jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle laaditaan oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma eli Lapsen vasu. Se tehdään yhteistyössä henkilöstön, huoltajien ja lapsen kanssa. Lähtökohtana on kunkin lapsen vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet sekä tarpeet. Lapsen vasua arvioidaan säännöllisesti vuoden aikana.

Niin lapsiryhmän kuin varhaiskasvatuspaikan pedagogiikkaa ja toimintaa ohjaa Valkeakosken varhaiskasvatussuunnitelma. <https://www.valkeakoski.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/>

3 Varhaiskasvatuksen aloittaminen

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on merkittävä askel koko perheelle.

Varhaiskasvatuspaikkaa tulee hakea vähintään 4 kk ennen varhaiskasvatuksen toivottua aloitusajankohtaa. Huoltaja täyttää varhaiskasvatushakemuksen eDaisy-järjestelmässä ja saa sinne tiedon myönnetystä varhaiskasvatuspaikasta (päiväkoti, perhepäivähoito). Varhaiskasvatuksesta ollaan perheeseen yhteydessä n. 1–4 viikkoa ennen aloitusta ja sovitaan tutustumiskäytänteistä. Varaa riittävästi aikaa tutustumiselle, jotta ehditte tutustua päiväkodin henkilökuntaan ja ympäristöön. Tutustumiskäynneillä on tärkeää, että perhe kertoo lapsesta ja toiveistaan varhaiskasvatukselle. Näin aloitus varhaiskasvatuksessa saadaan sujumaan mahdollisimman lapsilähtöisesti.

Reppuun mukaan

- Riittävästi vaihtovaatteita. Eri vaatteet sisä- ja ulkokäyttöön, myös kesällä.
- Varhaiskasvatuspäivän aikana ulkoillaan joka säällä, 2–3 h/pv. Oikean kokoinen ja säänmukainen vaatetus mahdollistaa monipuolisen leikin ja liikkumisen sekä tukee lasta omatoimisuuden harjoittelussa. Varaa mukaan mm. villahaalari ja -sukat, kuivat rukkaset, päähine, saappaat/talvikengät/lenkkarit, kurvaatteet, jne.
- Tarvittavat vaipat, tutit, tuttipullo, aurinkorasva ja helteellä oma vesipullo (vesipullo tulee pestä kotona päivittäin!)
- Lapselle tärkeä, turvallisuutta tuova tuttu unikaveri/turvalelu
- Sisätossut
- Huoltajat vievät repun säännöllisesti kotiin huollettavaksi: pese kurvaatteet, tarkista, että vaatteet ovat oikean kokoisia, ja varmista, että reppussa on kaikki tarvittava.

Hoitoajat

- Ilmoitetaan DaisyFamily -järjestelmässä ennakoon.
- Maanantaina klo 14 mennessä ilmoitetaan seuraavan viikon hoitoajat. Hoitoaikoja voi halutessaan ilmoittaa myös pidemmälle ajanjaksolle.

- Poissaolot merkitään DaisyFamily -järjestelmään
- Hoitoaikojen ajoissa ilmoittaminen on erityisen tärkeää, sillä varattujen hoitoaikojen mukaan päiväkodeille toimitetaan päivän ateriat, suunnitellaan henkilöstön työvuorot sekä suunnitellaan toimintaa.

Päiväjärjestys

- Lapsen varhaiskasvatuspäivään kuuluu aterioiden lisäksi päivittäin mm. leikkiä, ohjattua toimintaa, ulkoilua, liikuntaa ja lepoa.
- Tarkemman päiväjärjestyksen saatte lapsen omasta ryhmästä

Sairastaminen

- Sairasta lasta ei voi tuoda varhaiskasvatukseen. Jos lapsi sairastuu kesken päivän, ilmoitetaan tästä huoltajalle.
- Lapselle tulee taata riittävä aika toipumiseen

Omat lelut ja syntymäpäivät

- Varhaiskasvatuksessa on toisinaan oman lelun päivä. Näistä ryhmä ilmoittaa aina erikseen.
- Syntymäpäiviä juhlitaan aineettomasti: herkkuja ei tuoda kotoa, vaan juhla rakentuu lapsen omien toiveleikkien ja/tai -laulujen mukaan. Myöskään syntymäpäiväkutsuja ei jaeta päiväkodin tiloissa.

Päivittäinen tiedonkulku

- Lapsi luovutetaan aina aikuiselta aikuiselle.
- Lapsen tuonti- ja hakutilanteissa vaihdetaan päivittäiset kuulumiset kotoa ja päiväkodista
- Tuonti- ja hakutilanteissa kuulumisten vaihto tapahtuu lapsiryhmän turvallisuus huomioiden. Jos työntekijällä ei ole sillä hetkellä mahdollisuutta paneutua syvällisempään keskusteluun, varataan keskustelulle erillinen aika niin pian kuin mahdollista.
- Ryhmän tapahtumat, viikko-ohjelma ja kertomukset on luettavissa Wilmassa
- Jokaisella ryhmällä on oma puhelinnumero. Puhelimeen vastataan lapsiryhmän ehdoilla. Puhelimiin voi aina jättää viestin.

Wilma <https://valkeakoski.inschool.fi/>

- Jokainen huoltaja saa henkilökohtaiset Wilma -tunnukset
- Wilmassa on mm. lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) ja viestitoiminto, sekä ryhmäkohtaiset ja yleiset tiedotteet

Daisy –toiminnanohjausjärjestelmä

Huoltajat käyttävät järjestelmää kahden eri kanavan kautta eDaisy ja DaisyFamily.

eDaisy: <https://valkeakoski.daisy.net.fi/eDaisy>

Toiminnot eDaisyssa:

- Varhaiskasvatushakemus
- Esiopetusilmoitus, sis. esiopetuksen lisäksi tulevan varhaiskasvatuksen
- Muutosilmoitus
- Osoitteen muutos
- Tuntirajavalinnan muutos
- Toive hoitopaikan vaihdosta
- Muu muutos, esim. perhetietojen muutokset
- Palvelusetelihakemus
- Tuloselvitys
- Irtisanomisilmoitus
- Kuljetushakemus: esioppilaalle
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan hakemus: 1. luokalle siirtyvä lapsi

DaisyFamily:

<https://valkeakoski.daisyfamily.fi>

tai sovellus: Appstore/Play -kauppa

Toiminnot DaisyFamilyssa:

- Perustiedot
- Hoitoaikojen ilmoittaminen
- Hoitoaikamerkintöjen muuttaminen
- Poissaolojen ilmoittaminen
- Luvat ja suostumukset
- Varahakijat

• Huoltajille järjestettävät tapahtumat

- Varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut, vähintään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa
- Huoltajille järjestetään kauden aikana erilaisia tapahtumia (esim. vanhempainiltoja, tärkeän ihmisen päiviä tai juhlia)
- Tapahtumista ilmoitetaan Wilma-viesteillä.
- Huoltajilla on aina mahdollisuus osallistua tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen sekä vaikuttaa esim. asiakastytyväisyyskyselyyn vastaamalla
- Huoltajille tarjotaan mahdollisuus verkostoitua ja muodostaa vanhempaintoimikunta

5 Ruokailu

Monipuolisilla ja ravitsevilla aterioilla tuetaan lasten terveyttä, kasvua ja oppimiskykyä. Ruokailuhetkissä makumieltymyksiä ja -tottumuksia laajennetaan ja opetellaan hyviä ruokailutapoja sekä ruoan arvostusta.

Varhaiskasvatuksessa lapselle tarjotaan aamupala, lounas ja välipala.

Vuorohoidossa tarjotaan myös päivällinen ja iltapala. Tarvittaessa lapselle tarjotaan allergian, sairauden tai eettisen vakaumuksen

mukainen ruokavalio. Lapsen erityisruokavalion tarpeesta huoltaja ilmoittaa sähköisellä lomakkeella. <https://valkeakoski.epalvelu.fi/services/valkeakoski/12670/revision/5/>

Varhaiskasvatuspäivän aikana tarjottavat ateriat muodostavat tärkeän osan lapsen päivittäisestä ravinnonsaannista, joka täydentyy kotona tarjottavalla ruoalla.

Varhaiskasvatuksessa tutustutaan monipuolisesti eri ruokalajeihin ja opetellaan omatoimista ruokailua sekä hyviä pöytätapoja. Ruokakasvatuksen tavoitteena on edistää myönteistä suhtautumista ruokaan ja syömiseen sekä tukea monipuolisia ja terveellisiä ruokatottumuksia. Ruokapalvelu vastaa kaupungin päiväkotien aterioiden valmistuksesta, kuljetuksesta ja tarjoilusta. <https://www.valkeakoski.fi/kasvatus-ja-koulutus/ruokailu-paivakodeissa-ja-kouluissa/>

6

Päiväunet ja lepo varhaiskasvatuksessa

Lapsella on varhaiskasvatuspäivän aikana mahdollisuus päiväuniin, rauhoittumiseen ja lepoon.

Huoltajien kanssa keskustellen arvioidaan lapsen levon tarve, lapsen unirytmii ja kokonaisjaksaminen huomioiden, lapsen edun mukaisesti.

Valkeakosken varhaiskasvatuksessa on käytössä torkku-virkku -toiminta. Torkkuilla tarkoitetaan päiväunia nukkuvia lapsia ja vastaavasti virkuilla lapsia, jotka lepäävät ja rauhoittuvat noin puolen tunnin ajan kuunnellen satua tai musiikkia. Päiväunien nukkumisessa kunnioitetaan huoltajien toivetta ja käytännöistä sovitaan huoltajien kanssa. Lasta ei mielellään herätellä kesken päiväunien. Päiväunien ajan valvoville lapsille järjestetään omaa toimintaa ja rauhoittumista nukkuvista lapsista erillään. Torkkuna ja virkkuna oleminen voi vaihdella eri viikonpäivinä lapsikohtaisesti. Lähtökohtana on aina lapsen vireystila ja lapsen kannalta järkevän vuorokautisen unirytmien saavuttaminen yhteistyössä huoltajien kanssa.

Lasten kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet rikastuttavat päiväkoti- tai perhepäivähoitoyhteisöä.

Varhaiskasvatuksessa tuemme lapsen uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja eri kulttuureihin. Lasten kanssa keskustellaan, luetaan ja kuunnellaan erilaisia satuja ja kertomuksia, tuotetaan omia tarinoita, tutustutaan monipuolisesti erilaisiin teksteihin, kuunnelmiin ja kuviin. Lapsen kielellisten taitojen ja valmiuksien vahvistaminen ja kielellisen identiteetin kehittyminen on keskeistä varhaiskasvatuksessa. Kielen avulla lapsi ottaa haltuun erilaisia tilanteita ja asioita sekä toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ilmaisee itseään ja hankkii tietoa.

Huoltajien kanssa keskustelemme perheen kielellisestä ympäristöstä, monikielisten ja -kulttuuristen identiteettien muodostumisesta sekä äidinkielen tai -kielten kehityksen vaiheista ja merkityksestä.

Varhaiskasvatuksessa tuetaan monipuolisesti monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Varhaiskasvatus tukee lapsen kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Vastuu lasten oman äidinkielen tai omien äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä. Tarvittaessa huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa käytämme tulkkia, jolla varmistetaan molemminpuolinen ymmärrys.

Yhteistyö kirjaston kanssa

Varhaiskasvatuksessa teemme monipuolista yhteistyötä Valkeakosken kaupunginkirjaston kanssa. Kirjaston tarjoamat palvelut tukevat ja rikastuttavat varhaiskasvatuksessa tehtävää lukutaitotyötä ja lasten kielitietoisuuden kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa käytetään rikkaita ja vaihtelevia tekstejä sekä lasten kanssa tutustutaan monipuolisesti lastenkirjallisuuteen.

Lue lisää kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyöstä <https://kirjasto.valkeakoski.fi/lapset-ja-nuoret/kirjasto-ja-varhaiskasvatus/>

Kirjastosta löytyy paljon tarjontaa lapsiperheille muun muassa tapahtumia koko perheelle, lastenosaston laaja valikoima lastenkirjoja, muita lainattavia välineitä, pelejä ja Nepsy-materiaalia.

8 Liikkuva arki

Jokaisella lapsella tulee olla päivittäinen mahdollisuus liikkumiseen ja liikunnan illoon.

Meillä Valkeakosken varhaiskasvatuksessa lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Haluamme myös kannustaa varhaiskasvatuksen perheitä liikkumaan.

Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan erilaisia motorisia taitoja esimerkiksi kävelemistä, juoksemista, hyppäämistä, heittämistä sekä tasapaino- ja erilaisten välineiden käsittelytaitoja. Varhaiskasvatuksessa lapset saavat kokemuksia erilaisista liikuntaleikeistä, kuten perinteisistä pihaleikeistä sekä satu- tai musiikkiliikunnasta.

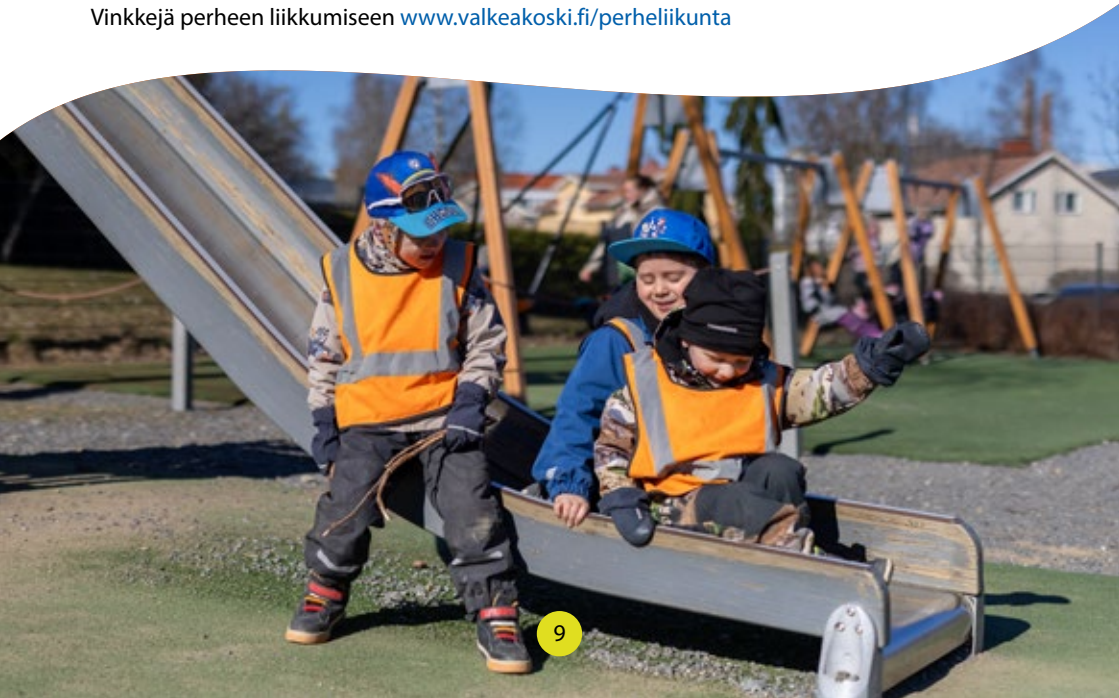
Valtakunnallisten varhaiskasvatusikäisten lasten liikuntasuosituksen mukaan lasten päivään pitäisi sisältyä vähintään kolme tuntia liikuntaa, joka koostuisi kevyestä liikunnasta, reippaasta ulkoilusta sekä vauhdikkaasta fyysisestä aktiivisuudesta. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terveelle kasvulle, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Suositusten mukaan lapselle tulee antaa mahdollisuus myös rentoutumiseen ja rauhoittumiseen.

Lisää tietoa varhaiskasvatusikäisten lasten liikkumissuosituksista <https://ukkinstituutti.fi/liikkuminen/liikkumisen-suositukset/alle-kouluikäisten-liikkumisen-suositukset/>

Perheliikuntaa Valkeakoskella

Valkeakoskella perheille löytyy helposti ja läheltä liikkumiseen innostavia leikkipaikkoja, puistoja, retkeilypolkuja ja maksutonta tekemistä.

Vinkkejä perheen liikkumiseen www.valkeakoski.fi/perheliikunta

9 Taide- ja kulttuurikasvatus

Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle mahdollisuuksia musiikilliseen, kuvalliseen, käsityölliseen, sanalliseen ja keholliseen ilmaisuun sekä tutustuttaa lapsia eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Valkeakosken varhaiskasvatuksessa taide- ja kulttuurikasvatuksen lisänä on Valkeakosken kulttuurikasvatusohjelma, josta käytämme nimeä Koskin kulttuuripolku.

Taiteella ja kulttuurilla on suuri merkitys lapsen kasvussa ja kehityksessä. Varhaiskasvatuksessa lapsi saa tutustua ilmaisuun eri muotoihin ja niiden avulla kokea ja hahmottaa maailmaa. Taidekasvatuksella tuetaan lapsen persoonallista kasvua, syvennetään itsetuntemusta, annetaan mahdollisuuksia omaan itseilmaisuun, tuotetaan mielihyvää sekä esteettisiä kokemuksia. Taidekasvatus luo mahdollisuuden eläytyä toisen tunteisiin ja kokemuksiin, luo onnistumisen kokemuksia sekä hyväksytyksi ja kuulluksi tulemisen.

Koskin kulttuuripolku

Varhaiskasvatuksessa tutustutaan omaan lähiympäristöön ja kotikaupunkiin sekä sen tarjoamaan kulttuuriin. Koskin kulttuuripolulla jokainen voi kasvaa kotiseutunsa kulttuuriin ja historiaan. Kulttuuripolun ohjelman suunnittelevat ja tuottavat Valkeakosken vapaa-aikapalvelut ja varhaiskasvatus yhdessä paikallisten kulttuurilaitosten ja urheiluseurojen kanssa.

Tutustu lisää Koskin kulttuuripolkuun <https://www.valkeakoski.fi/kulttuuri-ja-liikunta/kulttuuri/koskin-kulttuuripolku/>

Katsomuskasvatus on osa yleissivistävää varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogista toimintaa. Katsomuskasvatuksen tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuurisen ja katsomuksellisen identiteetin kehittymistä.

Katsomuskasvatus kuuluu kaikille varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsille osana kieli- ja kulttuuritietoista toimintaa.

Lapsen katsomuksellinen identiteetti rakentuu paitsi kotona myös varhaiskasvatuksessa kohdatusta moninaisuudesta. Arjen tilanteet, kuten leikki, keskustelut ja yhteiset toiminnot, tukevat identiteetin kehitystä sekä kunnioituksen ja ymmärryksen syntymistä eri katsomuksia kohtaan. Tutustuttavia katsomuksia ovat sekä lapsiryhmässä edustetut että laajemmin ympäristössä näkyvät uskonnot ja maailmankatsomukset.

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatus eroaa koulun katsomusaineiden opetuksesta, eikä niitä tule rinnastaa.

Järjestämme varhaiskasvatuksessa tilaisuuksia lapsille

Järjestämme varhaiskasvatuksessa lapsille niin uskontoon kuin katsomuskasvatukseenkin liittyviä tilaisuuksia. Lapsiryhmän työntekijät ilmoittavat vanhemmille etukäteen tilaisuuksien sisällöstä. Uskonnollisten tilaisuuksien osalta huoltajalla on mahdollista ilmoittaa lapsiryhmän työntekijöille, osallistuuko lapsi tilaisuuteen. Vaihtoehtoisesti lapselle järjestetään varhaiskasvatuksessa lapsiryhmän työntekijöiden toimesta toinen tilaisuus, joka ei sisällä uskonnollisia elementtejä.

Yhteistyö seurakunnan kanssa

Teemme varhaiskasvatuksessa yhteistyötä paikallisten kumppaneiden kanssa. Sääksmäen seurakunta on yksi näistä toimijoista. Yhteistyö ei tee toiminnasta uskonnollista.

11 Suositus digiajan käytöstä

Aikuisten vastuulla on turvata lapsille digirauha ja turvallinen lapsuus. Lapsi tarvitsee päivittäin läsnäolevaa vuorovaikutusta, leikkiä, lukemista, liikkumista, ulkoilua, säännöllistä ruokailua ja riittävästi unta.

Varhaiskasvatuksessa opitaan hyvinvoinnin ja turvallisuuden taitoja, jotka auttavat lasta toimimaan digitaalisessa ympäristössä. Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen ovat osa varhaiskasvatuksessa toteutettavaa varhaiskasvatussuunnitelman mukaista pedagogiikkaa.

Kansalliset digisuositukset tukevat lasten hyvinvointia

Kansalliset digitaalisten laitteiden käytön suositukset koskevat 0–13 -vuotiaita. Suositukset koskevat lasten vapaa-aikaa. Aikuisten tulee tarvittaessa rajoittaa ruudulla oloa, jotta lapsen arki on toimivaa ja tasapainoista. Digitaalisia sisältöjä tulisi lapsen ikä huomioiden käyttää aluksi yhdessä aikuisen kanssa.

0–2 -vuotiaat

- Alle 2-vuotiaalle ei suositella lainkaan ruutu-aikaa.
- Poikkeuksena voivat olla perheen yhteiset videopuhelut tai valokuvien katselu.
- Lisäksi voi kuunnella musiikkia, satuja ja äänikirjoja ilman ruudun katselua.

2–5 -vuotiaat

- 2–5-vuotiaalle suositellaan ruutu-aikaa enintään tunti päivässä.
- Lisäksi voi kuunnella musiikkia, satuja ja äänikirjoja ilman ruudun katselua.
- Ruutujen katsominen on suositeltavaa lopettaa viimeistään tuntia ennen nukkumaanmenoa.
- Ruutujen katsomista ei tule käyttää lapsen rauhoittamiseen tai tynnyttämiseen.
- Katsottavan sisällön tulee olla lapselle sopivaa, hyvinvointia ja kehitystä tukevaa.

Sopivia sisältöjä tunnin ruutuajalle

- Oppimista, lukemista, liikkumista ja luovuutta tukevat sovellukset
- Televisio-ohjelmat, elokuvat ja digitaaliset pelit ikärajojen mukaan
- Perheen yhteiset puhelut, videopuhelut ja valokuvien katselu

Lapsi ei saa käyttää eikä altistua sisällöille tai sovelluksille, jotka sisältävät hänen kehitykselleen haitallista sisältöä, kuten päihteiden väärinkäyttöä, väkivaltaa, ahdistavaa tai seksuaalista sisältöä millään perheen tai lähipiirin laitteella.

Kansalliset digisuositukset 0–13 -vuotiaille kokonaisuudessaan:

<https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/29c9a4e8-9330-4aee-be12-5801c5bca0f9/content>

12 Varhaiskasvatuksesta esiopetukseen

Lapsella on oikeus esiopetukseen oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Esiopetus on maksutonta opetusta. Valkeakoskella huoltaja ilmoittaa lapsen esiopetukseen oppivelvollisuutta edellisenä vuonna. Esiopetuspaikka määräytyy pääsääntöisesti tulevan lähikoulun perusteella.

Esiopetuksen tavoitteet

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Keskeistä on lapsilähtöinen pedagoginen toiminta, jossa vahvistetaan lapsen myönteistä minäkuvaava ja käsitystä itsestään oppijana. Esiopetuksella on suuri merkitys lasten kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa ja tuen antamisessa.

Esiopetuksen suunnittelu ja toteutus

Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetuksessa lapsilla on tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan.

Esiopetusaika Valkeakoskella on klo 9–13. Jos lapsi tarvitsee esiopetusajan lisäksi varhaiskasvatusta, tarjotaan sitä täydentävänä varhaiskasvatuksena. Täydentävään varhaiskasvatukseen ilmoittaudutaan samalla, kun ilmoittaudutaan esiopetukseen.

Lisää tietoa esiopetuksesta: <https://www.valkeakoski.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/esiopetus/>

13 Tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Lapsella on oikeus saada tukea hyvinvointiin, kasvuun ja oppimiseen sekä varhaiskasvatuksessa että esiopetuksessa

Lapsella on oikeus saada tukea varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa osana omaa ryhmäänsä yksilölliset tarpeet huomioiden. Tuki perustuu lapsen tarpeisiin, lapsituntemukseen sekä yhteistyöhön huoltajien kanssa. Lapsella on oikeus saada tukea tuen tarpeen ilmetessä osana oman lapsiryhmän toimintaa. Tuki toteutetaan suunnitelmallisesti, lapsilähtöisesti ja moniammatillisesti.

Tuen tarpeesta keskustellaan avoimesti matalalla kynnyksellä. Aloite keskusteluun voi tulla vanhemmilta tai huoltajilta, varhaiskasvatuksen työntekijöiltä tai esimerkiksi neuvolasta tai lääkäriltä. Tuki voi sisältää monenlaisia tuen muotoja. Tuen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuu usein varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen tuki voi olla yleistä, tehostettua tai erityistä. Se voi sisältää oppimisympäristön tai toiminnan muokkaamista, apuvälineitä, avustamista tai erityisopettajan antamaa tukea. Säännöllisestä tai jatkuvasta tuesta tehdään hallintopäätös.

Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä eri asiantuntijoiden, neuvolan sekä esi- ja perusopetuksen kanssa. Erityisesti 4-vuotiaana neuvolayhteistyö on tiivistä. Silloin lapselle tehdään neuvolassa laaja terveystarkastus ja vanhempien tai huoltajien luvalla varhaiskasvatuksen työntekijöiden arvio otetaan huomioon neuvolan terveystarkastuksessa. Varhaiskasvatuksen aikana tehtävän yhteistyön tavoitteena on varmistaa lapsen tarvitseman tuen jatkuvuus esiopetukseen ja kouluun, jos lapsi sitä tarvitsee.

Lapsen tuki esiopetuksessa

Lapsella on oikeus saada riittävää ja välitöntä tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuki toteutetaan osana muun esiopetusryhmän opetusta. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtainen tuki suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä esiopettajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa.

Ryhmässä annettava tuki voi olla:

- yleistä tukiovetusta
- opetuskielen tukiovetusta
- erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä

Lapsi, jolle ryhmässä annettava tuki ei riitä, lapsi voi saada myös lapsikohtaista tukea.

Lapsikohtainen tuki perustuu yksilölliseen tarpeeseen. Tämä voi olla

- säännöllistä erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä
- erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- tulkitsemispalvelut
- avustajapalvelut
- erilaiset apuvälineet

Opiskeluhoolto

Esiopetuksessa oleva lapsi kuuluu opiskeluhoollon piiriin, josta ajantasaiset palvelut esitellään vanhemmille esiopetuksen alkaessa.

14 Epäkohdasta ilmoittaminen

Lapsella on oikeus turvalliseen ja laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.

Mikäli lapsen vanhempi tai muu huoltaja on tyytymätön varhaiskasvatuksen laatuun tai lapseen/huoltajaan liittyvään kohteluun, kannattaa asian selvittämiseksi ensisijaisesti olla yhteydessä varhaiskasvatuksen henkilökuntaan tai varhaiskasvatusyksikön johtajaan. Keskustelemalla saadaan selvitettyä rakentavasti monia asioita.

Jos asiat eivät omassa varhaiskasvatuspaikassa selviä keskustellen, huoltajilla on oikeus tehdä asiasta varhaiskasvatuslain mukainen muistutus. Muistutus tehdään kirjallisesti ja se tulee tiedoksi Valkeakosken varhaiskasvatuspalveluihin. (Varhaiskasvatuslaki 54§).

Muistutuksen tekeminen:

- Lapsen huoltaja laatii muistutuksen kirjallisesti.
- Muistutuksessa tulee kertoa mahdollisimman yksityiskohtaisesti asiat, joihin on tyytymätön. Muistutuksen tekemiseen ei ole säädetty määräaika, mutta se on hyvä tehdä mahdollisimman pian.
- Muistutus osoitetaan Valkeakosken kaupungin varhaiskasvatuspalveluihin sähköisesti joko valkeakosken.kaupunki@valkeakoski.fi tai postitse osoitteeseen Valkeakosken kaupunki, varhaiskasvatuspalvelut, Valtakatu 9–11, PL 20, 37601 Valkeakoski
- Muistutus käsitellään pääsääntöisesti kuukauden kuluessa muistutuksen tekemisestä. Mikäli asian selvittäminen vaatii pidemmän ajan, ilmoitetaan arvioitu käsittelyaika muistutuksen tekijälle.
- Muistutukseen annetaan perusteltu vastaus, josta selviää, miten asiaa on selvitetty ja millaisiin jatkotoimiin muistutus on mahdollisesti johtanut. Mikäli et ole tyytyväinen saamaasi vastaukseen, ole yhteydessä vastauksen lähettäjään. Vastaukseen ei voi hakea muutosta valittamalla. Muistutuksen tekeminen ei vaikuta kuitenkaan oikeuteen kannella asiasta Lupa- ja valvontavirastolle.
- Mikäli muistutus koskee yksityistä varhaiskasvatusta, tulee muistutus tehdä ensisijaisesti muistutuksen kohteena olevan toimipaikan vastuuhenkilölle.
- Kantelu varhaiskasvatuksen toiminnasta tehdään Lupa- ja valvontavirastolle.

15 Päiväkodit ja yhteystiedot

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatuspäällikkö 040 335 6201

Varhaiskasvatuksen suunnittelija 040 335 6385

Palveluohjaaja 040 335 6207

Palvelusihteeri 040 335 6205

Varhaiskasvatuksen palvelusihteeri 040 335 6005

Varhaiskasvatuksen nettisivut

<https://www.valkeakoski.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus>

PÄIVÄKOTIEN YHTEYSTIEDOT

Eerolan päiväkoti

Eerolantie 7, 37630 Valkeakoski
Päiväkodin johtaja 040 335 6210

Vanhankylän päiväkoti

Vanhankyläntie 4, 37630 Valkeakoski
Päiväkodin johtaja 040 335 6203
Apulaisjohtaja 040 335 6377

Kärjenniemen päiväkoti

Vääränmäentie 7, 37860 Kärjenniemi
Päiväkodin johtaja 040 335 6203
Apulaisjohtaja 040 335 6377

Tallinmäen päiväkoti

Tallinkatu 7, 37600 Valkeakoski
Päiväkodin johtaja 040 335 6203
Apulaisjohtaja 040 335 6377

Sorrilan päiväkoti

Roineenkatu 14–18, 37600 Valkeakoski
Päiväkodin johtaja 040 335 6355
Apulaisjohtaja 040 335 6222

Sassin päiväkoti

Kemmolantie 16, 37600 Valkeakoski
Päiväkodin johtaja 040 335 6355
Apulaisjohtaja 040 335 6222

Palmurinteen päiväkoti

(Ympärivuorokautinen päiväkoti)
Heikkilänkatu 13, 37600 Valkeakoski
Päiväkodin johtaja 040 335 6233

Rauhalan päiväkoti

Huittulantie 125, 37700 Sääksmäki
Päiväkodin johtaja 040 335 6233

Tarttilan päiväkoti

Koulukuja 4, 37770 Tarttila
Päiväkodin johtaja 040 335 6233

Valkeakoski